

A zalavári bazilika

2009 május 27. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [1](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Régmúltunk történelmének, művészet- és egyháztörténetének izgalmas kérdése: vajon mit találtak honfoglaló őseink a Kárpát-medencében, milyen szakrális épületeket – úgy mond vallási „infrastruktúrát” – vettek használatba átteremtésükkor az új hitre? Mostanában, amikor bámulatosan burjánzik a plurális történet „tudománya”, különösen fontos dokumentumnak számít egy-egy megbízható forrás alapján datálható, szemmel látható, másokkal egybevethető építészeti emlék. Ilyen például a Zalavár község határában lévő keresztény bazilika, amely bizonyosan évtizedek óta megvolt, amikor Árpád vezér serege megérkezett a Vereckei-hágóra.

A rómaiak Pannon provinciájának kiürítése és a honfoglalás között eltelt fél évezred alatt a Kárpát-medencében nincs nyoma történetileg folyamatos hatalmi, intézményi, társadalmi életnek, az egymásra rétegződött temetkezések tucatnyi nép itt voltáról tanúskodnak. A magyarok elődjeinek is tekintett harcias avarokat a frankok a VIII. század végén elűzték a Dunántúlról, nyomukban a jámborabb szlávok rendezték be házbirtokukat a Zala mocsaras tóvidékének szigetein. Német Lajos frank király vezetésével, a keresztény Pribina a 800-as évek közepén építette fel fejedelmi várát, Mosaburgot, amely egyházi központként is működött.

A Zalavárról Zalaszabarra vezető országúton, mielőtt elérjük a tóvá szélesedő Kis-Zala töltését, alig észrevehető táblácska jelzi a Récéskút-szigeten lévő emléket. A nádas-füzesben oda vezető gyalogúton tízperces versenyt futunk a vérszívó szunyogokkal és bögölyökkel, míg a napsütötte tisztáshoz érünk. A látvány lenyűgöző és lélekemelő: a harsogó zöld fűben másfél méteres magasságban egy román kori bazilika kőfalai és pillértövei állnak. A keletelt tengelyű épület szélessége 12, hossza 20 méter, a főhajó szélessége kétszerese a mellékhajóké. Az egy vonalban végződő három, félköríves szentélyapsziszt kívülről egyenes végfal zárja le. A nyugati előcsarnok déli sarkán egy torony alapja látható, és itt volt valaha a keresztelőkút is. Az épület leginkább a korabeli dalmáciai, itáliai bazilikákkal rokonítható.

A 871-ben Salzburgban íródott *Conversio Bagvariorum et Carantanorum* szerint az érsekség missziós területének számító Dunántúlon 847-ben építette fel Mosaburgot – magyarul: Mocsárvárat – Pribina herceg. Az erődítmény Mária-templomát 850-ben szentelte fel Liupram salzburgi érsek. Emellett még két templom épült Zalavár térségében: Szent Adorján mártír ereklyéinek őrzésére és Keresztelő Szent János tiszteletére. Ez utóbbiak egyike a szóban forgó bazilika, amelynek alapjait 1946-ban találták meg. Régészeti kutatása 1963-ig folytatódott. Szent István király a Várszigeten talált épületeket a bencés rendnek adományozta, és apátságot alapított számukra. Az államalapító ezt a helyet jelölte ki a királyi vármegye központjául. A récéskúti templomon is láthatók XI. századi építkezés nyomai. A török vész idején a végvári rendszerhez tartozó Zalavárat, amelyet G. Turco olasz hadmérnök felvételi rajzáról ismerünk, 1702-ben császári rendeletre robbantották fel. 1938-ban, a Szent István-év alkalmából Zala megye közgyűlése emlékoszlopot állított az apátság helyén, a közelmúltban a szláv egyház épített kápolnát Szent Cirill és Metód emlékére. Végül is: a történet valamennyi szereplője ugyanazt a hitet vallotta.

Ludwig Emil, mno.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
